

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สำหรับการศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติด ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัย จะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของบุคลากรต่อระดับการบริหารงาน เพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

สมมติฐานการวิจัย

บุคลากรในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงาน เพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 18 แห่ง ๆ ละ 5 คน รวม 90 คน จำแนกตามสถานภาพ ดังนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 18 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 18 คน

หัวหน้าฝ่ายปกครอง 18 คน ครูผู้รับผิดชอบ 18 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 18 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน โดยตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของบุคลากรในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของบุคลากรต่อระดับการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) โดยข้อคำถามครอบคลุมขั้นตอนการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา 5 ขั้นตอน รวม 50 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่น 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จัดทำหนังสืออนุญาตให้จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ส่งถึงสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัย นำส่งด้วยตนเองพร้อมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 90 ชุด จากนั้น ผู้วิจัยจึงประสานโดยตรงกับสถานศึกษาที่มีกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยกลับคืนด้วยตนเอง ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยกลับคืน 90 ชุด เป็นเครื่องมือที่มีความสมบูรณ์สามารถใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 นำข้อมูลจากแบบสำรวจรายการ วิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วจึงนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และแบบสอบถามตอนที่ 2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งโดยรวม และรายด้าน และวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) ใช้การทดสอบค่า F - test (One - way ANOVA) ทั้งโดยรวมและรายด้าน และถ้าหากพบว่า ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ (ค่า F เท่ากับหรือมากกว่า ค่าวิกฤติ) จึงจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า F - test (One - way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร ต่อระดับการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติด ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 สรุปได้ดังนี้ คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามสถานภาพ ดังนี้ คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียนจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 20 รองผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 20 หัวหน้าฝ่ายปกครอง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ครูผู้รับผิดชอบ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 20

2. ความคิดเห็นของบุคลากร ต่อระดับการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติด ในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 สรุปได้ดังนี้ คือ

2.1 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการใช้สิทธิพลหรือการจูงใจ ด้านการประเมินผล และด้านการประสานงาน เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้อำนวยการ โรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการใช้สิทธิพลหรือการจูงใจ ด้านการประเมินผล และด้านการประสานงาน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการใช้สิทธิพลหรือการจูงใจ ด้านการประเมินผล และด้านการประสานงาน หัวหน้าฝ่ายปกครองมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมและทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการใช้สิทธิพลหรือการจูงใจ ด้านการประเมินผล และด้านการประสานงาน ครูผู้รับผิดชอบ

มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ ด้านการประเมินผล และด้านการประสานงาน ประชาน คณะกรรมการสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมและทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ ด้านการประเมินผล และด้านการประสานงาน

2.2 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ กำหนดนโยบายป้องกันยาเสพติดของสถานศึกษาตบสนองนโยบายรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ บุคลากรภายในสถานศึกษามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายการป้องกันยาเสพติดของสถานศึกษา และสถานศึกษากำหนดนโยบายการป้องกันยาเสพติด อย่างชัดเจน และอยู่ในระดับมาก 11 ข้อ เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมจัดทำแผนป้องกันยาเสพติดของสถานศึกษา สถานศึกษาจัดทำแผนป้องกันยาเสพติด ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแผนป้องกันยาเสพติดสัมพันธ์และสอดคล้องกับนโยบายการป้องกันยาเสพติดของสถานศึกษา

2.3 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการจัดองค์การ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ มีคำสั่งแต่งตั้งพร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานป้องกันยาเสพติดไว้ชัดเจน กำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการป้องกันยาเสพติดไว้ใน โครงสร้างการบริหารสถานศึกษาอย่างชัดเจน และจัดวางตัวบุคลากรเหมาะสมกับงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

2.4 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการใช้อิทธิพลหรือการจูงใจ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก

คือ สร้างความตระหนักแก่บุคลากรเกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์และแผนการป้องกันยาเสพติด อย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานป้องกัน ยาเสพติดอย่างทั่วถึง และแต่งตั้งมอบหมายผู้รับผิดชอบดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา อย่างเหมาะสม

2.5 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน เพื่อป้องกัน ยาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการประสานงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ จัดทำแผนภูมิ แสดงสายการบริหารงานเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ประชุมชี้แจง บทบาทหน้าที่ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนเข้าใจและง่ายต่อการปฏิบัติ และจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกัน ปัญหาเสพติดในรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นทางการ

2.6 บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกัน ยาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ แต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างครอบคลุม กำหนดปฏิทินการประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และสรุปและรายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ผู้เกี่ยวข้อง ทราบอย่างชัดเจน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อระดับการบริหารงานเพื่อป้องกัน ยาเสพติดในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 2 สรุปได้ดังนี้ คือ

บุคลากรในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน ระหว่างผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าฝ่ายปกครอง ครูผู้รับผิดชอบ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา มีระดับ ความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยรวม และรายด้านทุกด้าน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติด ในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยพบว่า มีประเด็นน่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้ คือ

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า บุคลากรในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ย จากสูงไปหาด้านนี้ คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการใช้สิทธิพลหรือการจูงใจ ด้านการประเมินผล และด้านการประสานงาน ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัยกำลังทำการศึกษา อยู่ในช่วงระยะเวลาที่รัฐบาลประกาศสงครามขั้นแตกหักกับยาเสพติด โดยกำหนดนโยบายพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติด มีการทุ่มเททรัพยากร ทั้งกำลังคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการต่างๆ เพื่อต่อสู้กับยาเสพติดด้วยรูปแบบที่หลากหลาย รวมทั้ง การจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการ โดยผ่าน โครงการยุทธศาสตร์จังหวัด (CEO.) เพื่อเน้นการปราบปรามขั้นเด็ดขาด รวมทั้ง การประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อประเภทต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยถือว่า ผู้เสพยา คือ ผู้ป่วย ส่วนผู้ค้าเป็นผู้บ่อนทำลายชาติ ประกอบกับ กระทรวงศึกษาธิการเร่งรัดการดำเนินงาน ตามนโยบายโครงการ โรงเรียนสีขาว ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ได้บรรจุกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี และกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การคัดกรองนักเรียนที่ติดยาเสพติดและนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง จัดกิจกรรมรณรงค์ในทุกรูปแบบ การส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รวมทั้ง การสร้างความตระหนัก และความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งนั้น ได้ปราศจากยาเสพติด การพนัน การทะเลาะวิวาท และสื่อลามกอนาจาร (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547 : 3) นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ยัง ได้จัดการประชุม สัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ และ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อชี้แจง สร้างความตระหนัก ทำความเข้าใจ บทบาทหน้าที่และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้ง มีการประสานความร่วมมือ ในการส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ (Whole School Approach) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2, 2547 ก : 45) ซึ่งล้วนเป็นสาเหตุที่ส่งผลทำให้ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ทุกฝ่าย ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานมากขึ้น รวมทั้ง การบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติด ในสถานศึกษาด้วย นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

หนองคาย เขต 2 และสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งได้ร่วมกันจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ได้แก่ การเดินรณรงค์ การแข่งขันวิ่งมินิมาราธอน การประกวดคำขวัญ การประกวดวาดภาพ และการแข่งขัน โต้เวที เป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของกรรณิการ์ ศรีสันต์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า สถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น มีการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า บุคลากรในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงาน เพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษามากขึ้น เน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยในส่วนของจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้ง การจัดทำแผนป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษานั้น นอกจากบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนแล้ว ยังมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ที่ต้องทำความเข้าใจร่วมกันและร่วมเป็นคณะทำงานในการจัดทำแผนของสถานศึกษา โดยต้องร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา เพื่อนำมากำหนดเป็นนโยบาย วัตถุประสงค์ ร่วมกัน และจัดทำเป็นแผนงาน โครงการ กิจกรรมอย่างชัดเจน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน ก็มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะ และให้ความเห็นชอบ รวมทั้ง การอนุมัติแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : 13) ประกอบกับ กระทรวงศึกษาธิการ ได้เร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบาย โครงการ โรงเรียนสีขาว โดยกำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง จัด โครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีและให้มีการจัดกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้ง รายงานผลการดำเนินงานให้ทราบด้วย นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 และสถานศึกษาสังกัดจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ นโยบาย วัตถุประสงค์ และแผนการป้องกันยาเสพติดให้ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้บุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน

ในด้านนี้สูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลที่ได้จากการศึกษาของกรรณิการ์ ศรีสันต์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดขอนแก่น และพบว่า สถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีการปฏิบัติงานป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของมาลัย บึงสว่าง (2545 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษากระบวนการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ และพบว่า กระบวนการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการวางแผนนั้น ยังประสบปัญหา โดยมีลักษณะของปัญหา คือ ขาดการวางแผนที่จริงจังชัดเจน และ โครงสร้างกิจกรรมไม่ชัดเจน และไม่ครอบคลุม

3. จากผลการศึกษาที่พบว่า บุคลากรในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการประสานงาน อยู่ในระดับมาก แต่เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ และเป็นที่น่าสังเกตว่า ในด้านนี้ การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันปัญหาเสพติดอยู่เสมอ เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบกับข้ออื่นๆ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ส่วนใหญ่กระจายอยู่ในท้องที่ของอำเภอต่างๆ ซึ่งค่อนข้างห่างไกลจากตัวจังหวัดหนองคาย ประกอบกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดโดยตรง คือ ศูนย์ดำรงธรรม ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ที่ศาลากลางจังหวัดหนองคาย ทำให้การติดต่อประสานงานค่อนข้างลำบาก บุคลากรในสถานศึกษาจึงมีการประสานงานกับศูนย์ดำรงธรรม น้อยครั้งมาก ดังนั้นจึงส่งผลให้บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ในด้านนี้ต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของกรรณิการ์ ศรีสันต์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษา การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น และพบว่า สถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีการปฏิบัติงานป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการประสานงาน อยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของมาลัย บึงสว่าง (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา กระบวนการบริหารเพื่อป้องกันยาเสพติดใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาด้านการประสานงานกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ระบุว่า ไม่มีปัญหา (ร้อยละ 60.87)

4. จากผลการศึกษาและเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงาน เพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 2 พบว่า บุคลากรในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน ระหว่างผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายปกครอง ครูผู้รับผิดชอบ และประธาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านนั้น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา มากขึ้นทุกด้าน รวมทั้ง การบริหารงานเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาด้วย ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้เร่งรัดการดำเนินงานตามโครงการ โรงเรียนสีขาว โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างจริงจัง (กระทรวง ศึกษาธิการ, 2547 : 3) ประกอบกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้จัดประชุม สัมมนา ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำการชี้แจง ทำความเข้าใจ ในบทบาท หน้าที่ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้ง ประสานความร่วมมือ ในการส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ (Whole School Approach) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2, 2547 ค : 45) ดังนั้น จึงส่งผลให้ประชากรทุกกลุ่ม มีความคิดเห็นต่อระดับการบริหารงานเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ทั้งโดยรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน และผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษา ของกรณีการ ศรีสันต์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น และพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อระดับ การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ระหว่าง ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการศึกษาที่พบว่า บุคลากรในสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานเพื่อป้องกัน ยาเสพติดในสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า

ในด้านการประสานงานนั้น เป็นด้านที่บุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ดังนั้น ผู้วิจัย จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ไว้ ดังนี้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการประสานงาน โดยการกำหนดรูปแบบ และแนวทางการประสานงาน กำหนดบุคลากรผู้รับผิดชอบ และจัดให้มีระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด โดยผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น ติดต่อประสานงานผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต E-Mail โทรศัพท์หรือโทรสารเพื่อความสะดวก รวดเร็ว ในการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาในสังกัด กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อให้การป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 สถานศึกษา ที่จัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 - 4 ควรกำหนดนโยบาย แนวทางการประสานงาน และมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประสานงานกับบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ใช้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะนำไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบายการบริหารงานเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาให้บรรลุประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

2.2 ควรศึกษาข้อมูลเชิงลึก โดยอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์หรือสังเกต นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและหรือนักเรียนที่ติดยาเสพติด โดยตรง เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่เป็นปัจจัยให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด